

EĞİTİM SEN
Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
İzmir 3 No'lu Şube
(Üniversiteler ve Kredi Yurtlar Kurumu Çalışanları Şubesi)

Sayı : 2015/300/
12/11/2015

Konu : Derslerin kamera ile izlenmesi hakkında

İzmir Ekonomi Üniversitesi Rektörlüğü'ne

İZMİR

Üniversitenizde, 2015-2016 Eğitim Öğretim yılı başından itibaren “Panopto” isimli bir sistem ile derslerin kayıt altına alınarak OASIS isimli bir platformdan öğrencilerin erişimine açıldığı; bu uygulamanın, “akıllı kampus” kapsamında “Dijital Eğitim Desteği” olarak planlandığı bilgisi Sendikamıza ulaştı.

Eğitim Sen olarak sadece devlet üniversitelerinde değil tüm yükseköğretim kurumlarında ortaya çıkan sorunları takip etmeyi, üniversite bileşenlerinin haklarını savunmayı tüzüğümüz gereği önemli bir görev olarak kabul ediyoruz.

Bu doğrultuda aşağıda gerekçeleriyle belirttiğimiz soru ve uyarılarımıza yanıt talep ediyoruz. Vereceğiniz yanıtları hukuki girişimlerimizde kullanacağımızdan dolayı yasal süre içinde vermenizi rica ediyoruz.

T.C. Anayasası'nın 20. Maddesine göre; “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”

Başbakanlık Genelgesi 2010/2 madde 5: “Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet yürütülen mahallerin kamera ile izlenmesi uygulamaları gözden geçirilecek; hizmetin niteliği itibarıyla zorunlu güvenlik ihtiyacı ve kamu yararını gerçekleştirme amacı dışında insan onuru ve temel kişilik haklarına aykırı şekilde kamu görevlilerinin izlenmesine imkân veren uygulamaların tespit edilmesi durumunda, bu uygulamaların önüne geçilmesi hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.”

Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Kanun tasarısında “kişisel veri” kavramı 1995/46/EC sayılı Avrupa Komisyonu direktifine paralel şekilde, “*belirli veya kimliği belirlenebilir gerçek ve tüzel kişilere ilişkin bütün bilgiler*” olarak tanımlanmıştır. Kanun tasarısının gerekçesi incelendiğinde, kişisel veri kavramının sadece ad, soyad, doğum yeri, doğum tarihi gibi kişilerin tanınmasını ve teşhisini sağlayan bilgilerden ibaret olmadığı ayrıca kişilerin fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik tüm bilgilerini kapsadığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, kişinin kimlik bilgilerine ek olarak, vatandaşlık numarası, vergi numarası, pasaport numarası, sosyal güvenlik numarası, sürücü belgesi numarası, taşıt plakası, ev adresi, iş adresi, e-posta adresi, telefon numarası, faks numarası, özgeçmişi, fotoğrafı, videosu, genetik bilgileri, kan grubu, kriminal geçmişi ve adli sicil bilgileri gibi kişinin belirli veya belirlenebilir olmasını sağlayan tüm bilgiler kişisel veri niteliği taşımaktadır ve kişiler verilerin korunması kapsamına girmektedir.

EĞİTİM SEN İzmir 3 No'lu Şube

858 Sokak No:2 Çakıroğlu İşhanı Kat:7 Daire:701-702 35250 Konak-İzmir/TÜRKİYE

Tel: +90 232 4252670

Fax: +90 232 4469161

izmir3@egitimsen.org.tr

www.egitimsenizmir3.org

EĞİTİM SEN
Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
İzmir 3 No'lu Şube
(Üniversiteler ve Kredi Yurtlar Kurumu Çalışanları Şubesi)

Öte yandan, kişisel verilerin kaydedilmesi suçu, kişisel verileri kaydetme, kişilere ait verilerin hukuka aykırı şekilde depolanmasıdır. Kişisel verilerin kayıt işlemi kâğıt veya dosya üzerinden yapılabileceği gibi dijital ortamda da yapılabilir. Bunun suça veya cezaya bir etkisi yoktur. Önemli olan, kişilerin siyasi, felsefî, dini, mezhepsel, ırksal özelliklerinin, sağlık özelliklerinin, hastalıklarının, cinsel tercihlerinin veya benzeri kişisel bilgilerinin hukuka aykırı şekilde kayıt altına alınmasıdır. Kişisel verilerin hukuka aykırı kaydedilmesi suçunda temel olarak iki unsur söz konusudur. Birincisi ortada kişisel bir veri söz konusu olmalı ve ikinci olarak bu veri hukuka aykırı şekilde kaydedilmelidir.

Kişisel veri kavramını yukarıda detaylı şekilde açıkladık. Bir kişisel verinin hukuka aykırı kaydedilmesi, kişisel verilerin, kişisel veriyi kaydetme hak ve yetkisi olmaksızın kaydedilmesidir. Bu bakımdan kişisel verinin kaydedilmesine, kişisel verinin sahibi tarafından izin veya onay verilmesi hukuka aykırılığı kaldıran bir unsurdur. Aynı şekilde kişisel veriyi meslek veya görev ya da herhangi bir sözleşme kapsamında rızaya dayalı olarak kaydedilmesi de hukuka aykırı olma özelliğini ortadan kaldıran bir durumdur. Bunların dışında herhangi bir izin veya onay olmaksızın ya da izin veya onay verilen kişiden farklı bir kişi tarafından kişisel verilerin kaydedilmesi hukuka aykırı ve suç olacaktır. İzmir Ekonomi Üniversitesi'ndeki uygulama, öğrencilere ve öğretim elemanlarına imzalamaları zorunlu bir onay belgesi dayatarak bu kayıtları yasal bir dayanağa bağlama çabasıdır. Ancak, sınırlı süreli iş sözleşmeleri ile çalışan öğretim elemanlarının bu onayı vermemelerinin iş güvencelerini tehlikeye sokacağı açıktır. Dolayısıyla burada rıza değil zorlama söz konusudur.

İşçiyi video kameralarla izlemenin değişik metotları bulunmaktadır. Bunlardan “gizli izleme”de işveren, işçileri izleyen kamera veya kameraları işçilerin göremeyeceği bir yere monte eder ve bu sayede işçiler haberleri olmadan izlenirler. Açık izleme ise, işyerinin herkes tarafından görülebilecek bir yerine konulan kamera yardımıyla izlenmesidir. Burada amaç işçinin işverene karşı uygunsuz hareketlerden kaçınmasını sağlamak ve onu denetlemektir. Söz konusu davranış kişilik haklarına aykırıdır. Açık dahi olsa işçilerin devamlı izlenmeleri hukuka aykırılık olur. Çünkü işçilerde kendilerine ait bir zaman dilimine sahip olmalıdırlar. İş hukuku bağlamında, sözleşme tehdidi ile açık izleme onayı alınması, yapılan düzenlemeyi hukuka uygun kılmaz. Tam tersine sözleşmenin kötüye kullanılmasıdır.

Öte yandan, 19.08.2015 tarih ve 254-A4 sayılı Senato kararı ve 02.09.2015 tarih ve 10 sayılı Mütevelli Heyet kararı ile yürürlüğe sokulduğu anlaşılan “*Derslerde Dijital Eğitim Desteğine İlişkin Yönerge*” de birçok açıdan hukuka aykırılıklar içermektedir.

Öncelikle, yönerge maddeleri arasında “dayanak” bulunmamaktadır. Anayasa Hukukuna göre düzenleyici işlemler yasal dayanak göstermek zorundadırlar.

5. maddenin 5. fıkrası, “Öğretim elemanları, ders videolarının öğrencilerin erişimine açık olduğu süre içerisinde tanıtım amacıyla kullanılabileceğini kabul ederler.” Demektedir. Burada kastedilen nedir? Tüm derslerin kayıt altına alınması nasıl bir tanıtım politikasıdır?

6. maddenin 2. fıkrası, “Öğretim elemanları dersler esnasında fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuata aykırı davranmamakla yükümlüdürler.” Bu cümleden de ne anlaşılması gerektiği açık değildir? Bu maddenin 3. fıkrasında açıklandığı gibi kuruma ait mülkiyet haklarının korunması mı yoksa öğretim elemanlarının bilimsel atıflarının mülkiyet hakları bağlamında dikkatle yapılması gerektiği mi anlaşılmalıdır? Her iki durum da akademik özgürlüklerin ayaklar altına alınmasıdır. Bu düzenlemeyi yapan teknisyenler,

EĞİTİM SEN
Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
İzmir 3 No'lu Şube
(Üniversiteler ve Kredi Yurtlar Kurumu Çalışanları Şubesi)

olumlu bulup onaylayan akademik ve idari yöneticiler akademik özgürlük konusundan hiçbir şey anlamamışlar demektir.

6. maddenin 3. fıkrası, “İzmir Ekonomi Üniversitesi’nde tam zamanlı ya da yarı zamanlı çalışan öğretim elemanlarının Öğretim Yönetim Sistemindeki ders materyalleri üzerindeki telif hakları ve buna ilişkin sorumluluk bu materyallerin yayınlandığı süre içinde İzmir Ekonomi Üniversitesi’ne aittir.” Öğretim elemanlarının ders anlatımlarını dayanaktan yoksun bir yönerge ile telif ve fikri mülkiyet çerçevesine sıkıştırmanız, “akıllı kampus”ten önce özgürlükçü bir üniversite modeline ihtiyaç duyduğunuzun en güzel işareti olmuş.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 40. yıldönümünde 6-10 Eylül tarihleri arasında Lima’da toplanan DÜNYA ÜNİVERSİTELER SERVİSİ (WUS) 68. Genel Kurulunda kabul edilen Lima Bildirgesinin Akademik özgürlüklere ilişkin 7. Maddesi, “Akademik çevrenin öğretimle ilgili tüm üyeleri, öğretimin kabul edilmiş ilkelerine, standartlarına ve yöntemlerine tabi olarak, herhangi bir müdahaleye maruz kalmaksızın öğretme hakkına sahiptir.” demektedir.

Bu açıklamalar ışığında özgür bir üniversite ortamı geliştirmek üzere uygulamanın kaldırılması konusunda gereğinin yapılmasını bilgilerinize saygılarımızla arz ve rica ederiz.

Adil ÇAMUR

Şube Sekreteri

Ümit AKINCI

Şube Başkanı